

Transfer z Akademie věd do průmyslu: šance, jak dále rozvíjet českou ekonomiku

31.7.2024 - Zuzana Duplалová | Akademie věd České republiky

Jak byste charakterizoval postavení CETAV?

Jednoduše řečeno, máme na starosti transfer vědeckých výsledků. Centrum v tomto ohledu provádí transferové aktivity na pracovištích a pokrývá jejich nejrůznější potřeby. Například konzultace při ochraně duševního vlastnictví, vyhledání průmyslového partnera nebo podporu při zakládání spin-off společností a získávání dalšího financování.

Co se za dobu existence centra podařilo?

Vedle toho, že jsme „postavili“ nový tým projektových manažerů, kteří aktuálně pracují s více než třiceti případy transferu ze všech tří vědních oblastí, spuštění Programu rozvoje aplikací a komercializace – zkráceně PRAK.

Martin Smekal (CC)

V čem PRAK „změnil hru“?

Akademie věd se stala první výzkumnou organizací v České republice, která má vlastní akcelérátor. Připojila se tak k zahraničním organizacím jako Fraunhoferova společnost, Nizozemská organizace pro aplikovaný vědecký výzkum – TNO nebo Technical Research Centre of Finland – VTT. V průběhu necelého roku uspořádal CETAV tři kola programu PRAK, do něhož pracoviště podala zatím 68 přihlášek.

A řečí dalších dat?

V roce 2023 jsme podpořili prvních deset projektů z osmi pracovišť. Letos jsme do programu zařadili dalších 23. Připravili jsme také takzvaný Checklist pro zakládání spin-off společností. Rozpracováno máme 14 projektů na založení spin-off v 11 ústavech. Tři z nich už vznikly. CETAV pomohl pracovištím rovněž získat finanční zdroje, například od Technologické agentury ČR nebo z Technologické inkubace od CzechInvestu. Jsme partnerem a vybraným poskytovatelem inkubačních služeb a podpořili jsme přípravu podávání přihlášek. Pracoviště mohou získat 1,5–4,5 milionu korun na projekt.

Jakou roli mají v transferu humanitní obory? Jde je vůbec transferovat?

Specifikem třetí vědní oblasti je, že se zaměřují na pozitivní společenský dopad a nutně neusilují o profit. Jejich aktivity přispívají k efektivnímu přenosu poznatků a podporují rozhodování založené na faktech, a generují tak úspory – ve veřejných rozpočtech, domácnostech nebo soukromém sektoru.

Jakým pracovištím „třetí vědní“ aktuálně pomáháte?

Například s Psychologickým ústavem spolupracujeme na projektu zvyšování kvality psychometrického testování a nastartování spolupráce s Vládním analytickým útvarem na tvorbě rešerší pro hodnocení dopadů regulace. Ústavu pro soudobé dějiny pomáháme s rozvojem vzdělávací aplikace HistoryLab. Masarykovu ústavu a Archivu jsme pomohli zmapovat kroky, které musí učinit, aby mohl poskytovat akreditované vzdělávání o elektronické spisové službě a e-governmentu.

Hlásil se některý další projekt z třetí vědní oblasti do programu PRAK?

Aktuálně uspěl v třetím kole projekt Ústavu pro českou literaturu „Česká poezie pro školu a odbornou veřejnost“. Vytváří digitální fulltextovou databázi české poezie 19. a počátku 20. století.

Doufáme, že jim pomůžeme i v dalším rozvoji.

Jakým překážkám při transferu čelíte nejčastěji?

Chybějí nástroje pro motivaci vědců, aby prováděli transferové aktivity nad rámec svých standardních činností. PRAK je krok správným směrem, musíme si ale uvědomit, že ho Akademie věd financuje z vlastního, už tak napjatého rozpočtu. Překážkou je i nedostatek prostředků pro financování vysoce rizikových *proof-of-concept* aktivit. Ačkoli jsou vědecky nezajímavé, jsou ale nutné pro škálování technologií a jejich převedení do reálného prostředí v průmyslu.

O co konkrétně v *proof-of-concept* aktivitách jde?

O realizaci nápadu, metody nebo principu, aby se prokázala jeho proveditelnost nebo životaschopnost zejména pro konkrétní uplatnění. Zároveň, aby se ověřilo, jaké parametry má produkt nebo služba splňovat, aby ji potenciální zákazníci chtěli. Stojí to hodně peněz a může se ukázat, že záměr nelze uskutečnit – tedy že všechna snaha, finance a energie vyšly na prázdno. Je proto důležité, abychom našli kompetentní členy týmu a včas začali spolupracovat s důležitými průmyslovými partnery. Bez toho by úspěšný transfer nešlo realizovat.

Máte nový název i logo. Jak pomůže propagaci CETAV?

Zvýší prestiž a rozpoznatelnost centra v akademickém i byznysovém prostředí. Ke změně názvu jsme přistoupili, protože přesněji odráží šíři vědních oborů. Zahrnuje nejen technologie, ale i výsledky humanitních a společenských věd. A k novému názvu patří i nové logo. Posílí vizuální identitu centra a pomůže jeho vnímání jako transferové organizace podporující všechny tři oblasti výzkumu v Akademii věd.

Nové logo CETAV (CC)

Jak využíváte zázemí Akademie věd v konkurenci ostatních transferových center?

Jsme transferové centrum, které spadá do organizace s unikátním renomé. Pomáhá nám to při navazování vztahů s byznysovou sférou. Co se pracovišť týká, zázemí Akademie věd nám umožňuje s nimi spolupracovat na transferu excelentních vědy. Důležitá je také její podpora při financování programu PRAK.

Máte nějaký vzor ze zahraničí?

Jsme součástí mezinárodních organizací, jako jsou TTO Circle – The European Technology transfer Offices Circle, a ASTP – Association of European Science and Technology Transfer Professionals. Spolupracujeme s mnoha zahraničními vědeckými institucemi, které mimo jiné umožňují výměnu informací a poskytují náměty k práci.

Plánujete další změny v CETAV?

Postupně rozšiřujeme oba týmy, projektový i rozvojový. Máme v plánu pokračovat s programem PRAK a dále rozšiřovat spolupráci s pracovišti.

Na co se chcete v nové strategii soustředit v blízké budoucnosti?

Rozšíříme základnu spolupracujících vědeckých týmů a podníme jejich zájem o účast v PRAK. Pracovištím nabídneme také zprostředkování finančních nástrojů pro transfer od dalších externích poskytovatelů a podpoříme zakládání nových spin-off společností. Plánujeme připravit i návrh konceptu transferu znalostí pro třetí vědní oblast. Zkrátka, chceme pomáhat „na svět“ skvělým nápadům z Akademie věd. Pokud se uplatní, je to i šance pro rozvoj naší ekonomiky.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Transfer-z-Akademie-ved-do-prumyslu-sance-jak-dale-rozvijet-ceskou-ekonomiku-00001>